

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Exemplorum Libri Tres

Liber Secundus, Siue Exempla, In Septem Capitalium Vitiarum
Detestationem, Per Quadragesimam, Anno M. DC. XLVI. narrata

Stengel, Georg

Ingolstadii, 1650

§. 4. Alfonsi superbia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48186](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48186)

ad lites duntaxat humanas pro æquitate decidendas, sed etiam ad diuinum cultum piè dirigendum sanctèque augendum continentur: de quo diuino cultu promouendo parum curæ est, in illis curijs, quæ Plutum pluris quàm Deum faciunt, & æraria magis, quàm templa venerantur. 7. Etiam bellis inclytus fuit Alfonsus, siquidem regnum Murtiæ, à Carthagine nouâ, vsque ad Chinchilla, à Sarracenis recuperauit. Sarracenos vicit; multaque armis præclara opera fecit: ob quæ adèd longè latèque fama eius celebrata est, vt quidam Germaniæ Imperijque Electores eum suffragijs suis eligerent in Romanum Imperatorem, eaque propter ex Hispaniâ vsque, accerferent, ad hanc quoque summam coronam capessendam.

IV.
ALFONSI
SUPERBIA.
Claud. 4. Ho-
nor.

1. Paralip. 29.

S. Aug. lib.
de conflictu
vitiatorum.

S Greg. lib.
14. Mor. c. 18.

Huc vsque laudes & decora potissimum *Alfonsi* audiuitis. Sed, ô *Superi*, quàm sæpe *Inquinat egregios adiuncta superbia mores?* & quoties magnæ laudes, in magna vituperia degenerarunt! vtq; ex optijmo vino fit pessima vappa, ita è summis virtutibus occasio potest sumi maximorum vitiatorum! Multa regna, multa nomina, multi fortunati successus *Alfonsum* superbum fecerunt; qui cum in prosperitate sua dicere debuisset, *Tua est, Domine, magnificentia, & potestas, & gloria*; gigantea quadam arrogantia, sibi ipse Suffenus fuit. *Superbia dicit* (verba sunt D. Augustini) *Ecce multis, immò pænè omnibus melior es, verbo, scientia, diuitijs, honoribus, & cunctis, qua carnalibus, vel spiritualibus suppetunt charismatibus. Cunctos ergo despice, cunctis temetipsum superiorem attende.* Itaque, inter tot dotes ac prosperitates, Alfonsus quoque, vt plurimi, non tam sancto, quàm elato animo fuit, atque nimius propria excellentiæ æstimator, ac laudum humanarum sititor. 1. Ob ingenij præstantiam, insolenti quadam sui sensus singularitate confisus, magis sibi placens, quàm Peleus in machæra, consilia aliorum contemnebat. 2. Non consilia tantum, verum etiam seipsum omniâque sua opera magni faciebat, alijsque, cum quibus ea contulit, præ sanè arroganter, etiâ melioribus, anteferebat. Nimirum verè dixit S. Gregorius, *Quisquis superbiæ tyrannidem in se captinâ mente susceperit, hoc primum damnnum patitur, quòd, clauso cordis oculo, iudicij æquitatem perdit. Nam cuncta, qua ab alijs bene geruntur displicent, & sola ei, qua ipse ve prauè egit, placent. Semper aliena opera despicit, semper miratur, qua ipse facit, immò & quæ non facit.* Nam, teste S. Thoma,
arrogans

arrogans est, qui sibi attribuit, quod non habet. Qui enim animo se supra se eleuat, facile etiam verbis maiora iactat, quam re præstat. Talis Alazon etiam Alfonso fuit. 3. Hinc suæ voluntati obsequens, vix in alia consilia adduci potuit, quin erga eos, qui aliquid sensui eius contrarium sentiebant, aut eius iudicijs aduersabantur, subiniquum, amarum, & vindictas acerbè cogitantem animum gessit; quem supercilio, rugosâ fronte, ac toto vultu, quin verbis, minisque prodidit. *Qua maior superbia, ait S. Bernardus, quam ut vnus homo toti congregationi iudicium suum præferat, tanquam ipse solus habeat Spiritum Dei?* Prætulit Alfonso. 4. Qua de causâ, qui ei à consilijs erant, verum non libenter audienti, elingues facti sunt, & tacere, quam offendere maluerunt. Pauci enim sunt Michææ, qui regibus æquè malum ac bonum audent prophetare, prout cæli terræque Dominus, lex, veritas, & æquitas suggerit; aut qui Dauidem imitantes dicere possint: *Loquebar de testimonijs tuis in conspectu regum, & non confundebam.* 5. Immo, quia eum laudibus ac præconijs suis oppido delectari, & insipientium more plausibus capi videbant, aderant plurimi, qui illi *Euge, Euge* canebant, omnia illius in maius extollentes, & cum applausu ac palpo recensentes; his arridebat, quanquam epiphyllidas & ampullas meras loquerentur. 6. Quàm verè dictum est, *Melius est, à sapiente corripiri, quam stultorum adulatione decipi?* Nam dum laudatur peccator in desiderijs anima sua, & iniquus benedicitur, velut incendium, inanis gloriæ cupiditas crescit, & facienda putat, quæ audit laudata. 7. Alfonso igitur, & suoapte ingenio ad vanitatem factus, & linguis insuper adulantium mendacijsque parasitorum excæcatus, cœpit non solum è rectè factis famam captare, sed etiam de ijs, quæ reprehensione digna erant, glorianter loqui, *Psellissare*, suusque ipse & testis & præco esse; nihil nisi de proprijs rebus dicere, nihil velle aliud, quam suas laudes audire: & cum deesset quod iactaret, etiam fingere. At vel Tullio iudice, *deforme est de seipso prædicare, falsa præsertim, & cum irrisione audientium imitari militem gloriosum.* Audiant hîc igitur peruersi focij simulati amici, & blandiloqui familiares, quàm meritò ab Isaia dicatur; *Væ, qui iustificatis impium:* nam adeo dementant isti eos, quos de vanitate laudant, ut præ vertigine mentis non videant ampliùs, quid laude, quid

S. Thom. 2. 2.
q. 112. 2. 1. ex
D. Greg. l. 27.
Mor. c. 7.

S. Bern. ser. 2.
de resurrect.

3. Reg. 22. 3.

Psal. 118.

Eccles. 7. 6.

Psal. 9. 21.

Cic. lib. 1.
Offic.

Isa. 5. 23.

vituperio dignum; sed de rebus stultissimis, de infania, de flagitijs
 ipsis laudem caprent; nec sentiant, inanias suas ab audientibus ri-
 deri: sequæ ea, cum spe placendi, propalare, quæ si inimicissimi di-
 cerent, ad necem postularentur. Qui maximè indigent, rarissimè
 confitentur; quia erubescunt, suas sceditates Confessario narrare;
 & quidem illi, cui nefas est, quidquam eorum, quæ in confessione
 audiuit, reuelare. At in circulis, in mensis, in conuenticulis, de-
 cem præsentibus, eadem non verentur, cum copiosa amplificatio-
 ne, de se jactare; vbi auditores habent, scurrilitatem eorum, per
 totam ciuitatem euulgaturos. Cur ibi non, sed ante Confessarium
 duntaxat, erubescunt? Nempe quia Confessarius ea vituperat; isti
 autem risu laudant; & quamuis animo damnent, vultu tamen at-
 que adulatione videntur approbare. *Va, qui iustificatis impium:* nam
 adulatione vestra impietatem eius animatis. Nihil suspectius est
 adulatione; & tamen multis nihil charius, nihil pretiosius. Quod
 genus hominum, in res honestas, & cum primis necessarias mini-
 mum sumens impendij, ad vana & turpia prodigum notabat Cra-
 tes, cuius hæc ephemeris celebratur: *Ponito coco minas decem, me-
 dico drachmam:* ADVLATORI talenta decem; consiliario fumum; scorto
 talentum, Philosopho triobolum. Nimirum merces maxima erat adu-
 latori, qui maximè nocebat. Ita fatetur ipse sibi D. Augustinus ac-
 cidisse: *Præceps ibam, inquit, tanta cacitate, vt inter coætaneos meos,
 puderet me minoris dedecoris, quàm audiebam eos iactantes flagitia sua,
 & tantò gloriantes magis, quantò magis turpes essent. & libebat malum
 facere, non solùm libidine facti, verum etiam laudis. Quid dignum
 est vituperatione, nisi vitium? Ego, ne vituperarer, vitiosior fiebam. Et,
 vbi non suberat, quo admissio aquarer perditis, fingebam me fecisse, quod
 non feceram; ne viderer abiectior, quò eram innocetior, & ne vilior ha-
 berer, quò eram castior.* Hoc vitium, cum inter multos vigeat, ma-
 ximè tamen regnat inter milites. Apud *Alfonsum* autem vsque
 adeò irroboraui, vt præ arrogantia, sibi ascriberet, quidquid vs-
 quam à Duce illius vllò, vel milite fuerat egregiè gestum. Nimirum,
 teste Aristotele, *de se ipso sapius loqui, prædicare, polliceriq; multa alie-
 na quoq; benefacta asserere, & vendicare sibi, arrogantia est,* quo vitio *Al-
 fonsus* maiora sibi vendicans, quàm quæ ei inerant, laborauit. 8.
*Quin inuidiâ stimulatus, dolebat, si quid præclarum ab alijs factū
 audiret*

De Cratete
 Laert. l. 5. c. 6.

S. Augustin.
 l. 2. Confess.
 cap. 3.

Aristot. l. 2.
 Rhetor. c. 7.

-cquid

A

audiret prædicari, eorum consilia carpens, & dictarijs facinora insignia deprimens. Quo vitio, refert Curtius, etiam Alexandrum M. cum audisset, Agim regem Lacedæmoniorum rebellantem ab Antipatro victum, tacite indignatum esse, arbitrantem suæ gloriæ detractum, quidquid accreuisset alienæ. Laudem igitur omnem *Alfonso*, vt ad se traheret, quidquid pulchri in bello factum erat, affirmabat, suo consilio & decreto factum: si quis autem casus tristis, si clades, si conflictus imprudens accidisset, aliorum ascribebat temeritati. Ita multi innocentes atq; egregie cordati, & laude merita priuabantur, & de virtute in calumniam veniebant. Denique de eo verum erat, quod S. Basilius scripsit: *Superbus, etsi decorus videatur aspectu, tamen inutilem eum manifestant opera ipsius, & per incessum, & motus dignoscitur eius superbia, & ex verbis publicatur eius lenitas. Cupit semper laudari ab hominibus, & virtutibus, a quibus est alienus, se prædicari gestit. Non se patitur cuiquam esse subiectum, sed semper primatum cupit, & ad maiorem gradum emergere. Et, quod ex meritis non potest, ambiendo festinat obtinere. Ambulat semper tumens, vt uter vacuum, & vt nauis gubernatore destituta a fluctibus iactatur huc & illuc.*

S. Basil. in
admonit. ad
filium spiri-
tual.

Quod planè *Alfonso* euenit. Nam, quia odibilis coram Deo est, & hominibus superbia, clareque is, qui *superbis* resistit, per Sophoniam minuitur: *Visitabo super omnem, qui arroganter ingreditur, cœpit, diuina Nemese gladium stringente, fortuna eius mutari, & vnum malum illi super alterum accumulari.* 1. *Leuisidus* rex Granatæ, munitus valido auxilio Maurorum Africa, foedus, quod cum *Alfonso* pepigerat, ex improviso rupit; plurimæque castra ac munitiones regni Murtiæ illi eripuit. 2. Ciuitatem de Xericio, in Batica, obsedit, illamque & arcem illius varijs machinis expugnatam occupauit, ac Gomecium præcipuæ virtutis ducem cepit. 3. Cum oppidum de Niebla, in Wandaliâ, per Sarracenos diu occupatum, mensibus decem obsedisset, immisit Deus, velut in nouum Pharaonem, in castra *Alfonso* innumera mortiferarum muscarum agmina, quæ virulentæ, quia vndique in cibos inuolauerunt, velut visco inhaerentes, cum cibis exitiosè commanducabantur. *Ex qua re omnes ferè de castris ventris fluxum, quem dysenteriam vocant, incurrerunt, plurimiq; moriebantur.* 4. *Dionysio* Portugaliæ regis filio, nepoti suo,

V.
ALFONSI IM-
FELICITAS.
Eccli. 10. 7.
Iac. 4. 6.
Sophron. 1. 9.